

אשה שנחבשה בגלל ממון (שהיו נושים בה או בבעלה) – מותרת. (ואפילו לכהן. תוס' וש"ד. רש"י פרש הברייתא לענין אשת ישראל). ואם על עסקי נפשות – אסורה.

א. נחלקו הראשונים בנחבשה על ידי נפשות, האם אסורה גם על בעלה ישראל (רש"י ותוס'), שחוששים שמא נבעלה לרצונה מתוך פחד וכד', או שמא אסורה רק על כהן (ר"י בן מגאש; רמב"ם; רמב"ן ועוד. ונחלקו בדבר השו"ע והרמ"א אה"ע ז, יא).

ב. נחבשה שלא על עסקי ממון ולא על נפשות – מותרת לבעלה ישראל. ולכהן – יש מן הראשונים שכתבו לאסור, שכך נראה ממסקנת הסוגיא, שדוקא בממון מתירא השבאי על הפסד ממון ונמנע. ויש שכתבו שכן הוא מדינא דגמרא, אבל עתה מתיראים מעונש ערכאותיהם. ויש שכתבו לאסור רק בזמן מרובה ולא ביחוד מועט. ויש שכתבו להתיר בכל אופן.

דפים כג – כד

לז. א. האם פרה אדומה ניקחת מנכרי?

ב. האם בעלי חיים ניקחים מנכרי לצורך קרבן?

ג. האם פרה אדומה מוגדרת כקדשי מזבח או כקדשי בדק הבית, ומאי נפקא מינה?

א. חכמים מתירים ליקח מעכו"ם פרה אדומה. ורבי אליעזר פוסל, שחוששים שמא רבעה, שיצרו של עובד כוכבים תוקפו לכך. ולפי מה ששנה שילא ישנו טעם נוסף לרבי אליעזר, משום שנאמר אל בני ישראל ויקחו... – מבני ישראל ניקחת ולא מגוי. הלכך לדבריו אין מותר אלא בשני תנאים: שנקנתה על ידי תגר ישראל (=שלקחה ישראל לעצמו, ומהם קונים אותה. רש"י). וגם ששמרוה שלא נרבעה ע"י העכו"ם מעולם, ולפי דעה אחת (רב הונא בר חיננא אמר רב נחמן, בשיטת רבי אליעזר), צריך לשמור גם על האם משעה שנוצרה. לדברי התוס', לרבי יוחנן הסובר 'עובר לאו ירך אמו', אין צריך שמירה לאם. ורבנו תם (סנהדרין פ: תד"ה עובר) חולק.

ב. היה רבי אליעזר פוסל בכל הקרבנות ליקחם מעכו"ם, משום חשש רביעה, אא"כ שמרה ישראל שלא נרבעה כנ"ל. וכן מגר תושב מותר ליקח [כגון הבקר של ארונה היבסי]. וחכמים מתירים ליקח בהמה מעכו"ם לקרבן. (הלכה כחכמים).

לדברי רבי יוחנן, אפילו לחכמים אין לוקחים מהם אלא פרה שלא מלאו לה שלש שנים, אבל לאחר מכן – חוששים לרביעה, כיון שכבר אינה מתעקרת בכך. משמע בסוגיא שעופות דינם כבהמות לענין חשש רביעה בעכו"ם.

ג. בתחילה צדדו בגמרא לומר שפרה קדשי בדק הבית היא ואף על פי כן הואיל וקראתה תורה 'חטאת', רביעה פוסלת בה כבשאר קרבנות. וכן 'יוצא דופן' פסול בפרה לפי רבי יהודה. ואולם הקשו מרבי שמעון שמכשיר יוצא דופן. ולכן הסיקו שהיא קדשי מזבח [ודוקא לרבי יהודה, אבל לרבי שמעון הריהי כקדשי בדק הבית]. כן היה נראה לכאורה מפשט הסוגיא. ואולם התוס' העירו שמשמע בכל מקום שנוקטים שהיא קדשי בדק הבית. ולכך פרשו שגם לסוגיתנו כן הוא [ורבי יהודה פוסל בה 'יוצא דופן' משום דחטאת קרייה רחמנא, ורבי שמעון חולק כאמור].

ונפקא מינה; האם ניתן לפדותה ללא מום כקדשי בדה"ב, אם לאו. וכן לענין העמדה והערכה, שקדשי בדק הבית אינם טעונים העמדה והערכה בפדיונם.

ומבואר בסוגיא שגם אם ננקוט פרה קדשי בדיק הבית היא, יש בה פסול רביעה ופסול מוקצה ונעבד, שהואיל והמום פוסל בה, דבר ערוה ועבודה-זרה גם כן פוסלים בה, שהם בכלל כי משחתם בהם מום במ.

דין וולד הנוגחת והנרבעת - ע' בתמורה ל וסנהדרין פ.

דף כה

לח. א. כמה שעות עמדה חמה ליהושע בן נון? למי עוד עמדה החמה מלכת?

ב. מהו 'ספר הישר'?

ג. מה למדו מן הכתוב עד אשר אבא אל אדני שעיריה?

א. נחלקו החכמים (עפ"י דרשות הכתוב) כמה שעות עמדה חמה ליהושע; ולדעת כולם נתעכבה פעמיים, אחת בחצי היום ואחת בסופו (ויעמד השמש בחצי השמים, ולא אין לבוא כיום תמים); - יש אומרים שכל עמידה היתה של 6 שעות. וי"א: כל אחת 12 שעות. וי"א: הראשונה 12 שעות והשניה - 24. וי"א: כל אחת של 24 שעות.

גם למשה רבינו ולנבדקדקיו בן גוריון עמדה החמה, אבל לא במספר שעות רב שעמדה ליהושע. ועוד היו שינויים במהלכה ליעקב אבינו ולחזקיהו המלך, כמו שאמרו במקום אחר (עמוס).

ב. ספר הישר שהוזכר בספר שמואל, יש שדרשוהו על ספר בראשית, שמעשי האבות - שנקראו 'ישרים' - כתובים בו (רבי חייא בר אבא א"ר יוחנן). ויש אומרים: ספר משנה תורה, על שם הכתוב בו ועשית הישר והטוב בעיני ה' (רבי אלעזר). וי"א: זה ספר שופטים שנאמר בו... איש כל הישר בעיניו יעשה (רבי שמואל בר נחמני).

גם בספר יהושע נזכר 'ספר הישר', ופרשוהו בשם רבי יוחנן על ספר בראשית, כאמור. (ושם אין שייך לפרש על ספר משנה תורה ושופטים. ערש"י).

ג. ישראל שנודמן לו עכו"ם בדרך - ירחיב לו הדרך (אם היה צריך לילך פרסה יאמר לו שתי פרסאות אני צריך לילך, אולי ימתין העכו"ם מלהכותו עד פרסה שניה, וזה יפורש ממנו קודם לכן), שנאמר עד אשר אבא אל אדני שעיריה.

[עוד הדריכו חכמים את ישראל המזדמן לו עכו"ם בדרך, באיזה אופן ילך עמו למעט הסכנה, כמפורט בגמרא. והכל לפי הענין].

לט. מהם הטעמים שאסור לאשה להתייחד עם העכו"ם, ובאלו אופנים היא מותרת?

אשה לא תתייחד עם עכו"ם מפני שחשודים על העריות. לדברי רב אידי בר אבין, אין חשש שפיכות דמים באשה [שלא כאיש שאסור להתייחד עמהם משום סכנה], ש'אשה כלי זיינה עליה'. ולרבי ירמיה יש חשש שפיכות דמים [מלבד חשש זנות], חוץ מאשה חשובה המקורבת למלכות.

מבואר בגמרא שאפילו אשתו של העכו"ם עמו, אסור לאשה להתייחד עמו, שאין אשת העכו"ם משמרתו. א. לפרש"י, אשה חשובה המקורבת למלכות ואינה יפה, מותרת לרבי ירמיה להתייחד עם עכו"ם, שאין שם חשש שפיכות דמים מחמת חשיבותה, וגם לא חשש עריות. אבל לרב אידי